

## وضعیت سفرهای هوایی چگونه خواهد شد؟

بلیت های چارتی از دست مسافران پریدند

تقریباً در نیمه تابستان به دلیل افزایش قیمت ارز و به ویژه دلار و همچنین سیاست های هوشمندانه بانک مرکزی در ارتباط با دلارهای مسافرتی، میزان سفرهای خارجی با هواپیما بسیار کم شد. در این میان افزایش دو برابری قیمت بلیت های پروازهای خارجی نیز بی تأثیر نبود.اما ماجرای گرانی بلیت پروازهای خارجی به پرواز های داخلی نیز سرایت کرد و قیمت بلیت ها را به صورت سرسام آوری افزایش داد. همین امر باعث شد که میزان سفرهای هوایی داخلی نیز به طور چشم گیری کاهش پیدا کند. و حتی این کاهش از سوی شرکت های هواپیمایی نیز به صورت رسمی اعلام شود. شرکت های هواپیمایی برای جبران کاهش سفرهای هوایی تصمیم گرفتند با خبری مبنی بر ثابت ماندن نهایی بلیت

# خواف، گم شده در اعصار تاریخی

راهنمای سفر به پویاترین اثر باستانی شرق کشور

سمیه محمدنیا حنايي

روزنامه‌نگار

گام برداشتن در مکان هایی که گاهی چند صد سال از عمر آن ها می گذرد برای بسیاری حس خیلی جالبی دارد، اصلاً انگار همین که نگاهی به قدمت این آثار می کنی و خودت را ذره ای از میان صدها هزار ذره که روزی در میان این دیوار ها قدم زده اند و زندگی کردند می انگاری، دنیایت با تمام مشکلات به ظاهر بزرگ و لاینحلش رنگ می بازد. دیگر از عظمت سختی هایی که فکر می کنی خانمان براندازند چیزی نمی ماند. اگر از آن دسته از افراد هستیبد که با هر مشکلی دنیا را به سر رسیده تصور می کنیبد به شما پیشنهاد می دهم گردشگری تاریخ محور را در برنامه تان قرار دهید. شاید فکر کنید تمام مکان های تاریخی ایران در شهرهای مر کزی مانند اصفهان و شیراز قرار دارد و برای رفتن به آنجاها و غرق در گذشت زمان شدن، باید یک هفته ای را از کار و زندگی بزنیبد و با این مخارج کمر شکن نیز پول هنگفتی را به سفر کردن اختصاص دهید. اما باید خدمت تان عذر کنم که ایران با توجه به قدمت تاریخی زیادش در طول سال های سال، گنجینه ای از اماکن و آثار تاریخی را در جای جای خود جمع آوری کرده است که مقاصد خوبی برای گردشگران تاریخ محور است. یکی از این جاهای قدیمی در نزدیکی مشهد خودمان چشم به راه ماست. شهر خواف و شهرستان های توابعش جایی است که از دوران تیموریان آثار شگفت انگیزی را در خود جای داده است.



#### ● شهر ستان خواف کجاست؟

شهرستان خواف در فاصله ۲۷۰ کیلومتری و در جنوب شرق مشهد قرار دارد. سنگان، نشتیفان، قاسم آباد و سلامی از مهم ترین توابع این شهرستان هستند. خواف بعنوان مرزی ترین شهر استان خراسان رضوی دارای ۹۱ کیلومتر مرز مشترک با افغانستان است. شاید برای شما جالب باشد که این شهر به دلیل داشتن معادن آهن فراوان و مرغوب در ناحیه سنگان به عنوان پایتخت سنگ آهن خاورمیانه مشهور شده است. از نظر زیست محیطی نیز مراتع خوش آب و هوای این شهر مامن «هوبره های» زیبا و کمیاب است که باعث شده خواف به پایتخت هوبره نیز نامیده شود. از قدمت خواف این قدر برای تان بگویم که این شهر از دوران تیموریان رونق خیلی زیادی داشته است. آوازه خواف قدیم بیشتر به دلیل وجود مدارس و مراکز عملی مهم در این شهر بوده است. این شهر عالمان و سیاستمداران زیادی را آموخته و به عرصه کار و علم تقدیم کرده است. اما متأسفانه بعد از روی کار آمدن حکومت صفویه و سیاست های متعصبانه اش رونق این شهر کم کم رو به اوفول گذاشت. وسعت شهر نیز مانند رونق که زمان انگار آب شد. خواف که زمانی بخش هایی از تربت حیدریه فعلی و حتی افغانستان را شامل می شد بعد از جدایی بخش های شرقی، به وسعت کوچک امروزی رسید. خواف را بسیاری مهد موسیقی خاص خراسانی نیز می دانند. موسیقی مقامی که نظیر آن را می توان تنها در تربت جام شنید و بس. بی گمان نوای دو تار استاد عثمان محمد پرست تا زمان های دور زیباترین و روح افزا ترین نوایی است که خواف می تواند به دوستداران این حوزه هدیه کند.

نکته جالب دیگر درباره خواف این است که این شهر محل عبور یکی از شاخه های جاده ابریشم به طول ۱۰ هزار کیلومتر بوده است. که در اولین قرن قبل از میلاد مسیح از شهر «سیان» چین و از طریق هرات به خواف نیز وصل می شده است. بنابراین اگر عازم خواف هستید، حسایی توقع تان را از این شهر بالا ببرید. چرا که باید منتظر دیدن جاذبه های باستانی باشید که در عین کم لطفی مسئولین و گردشگرنماها و با وجود زخم های عمیق

فرسایشی همچنان پلر جا مانده اند. نزدیکی این شهر به مشهد، فرصت خوبی است که بازدید از این شهر را در برنامه اخر هفته خود بگنجانید.

#### ● آسباد های نشتیفان همچنان دوار

تقریباً هر کسی که اندک آشنایی با خواف داشته باشد، آوازه آسباد های باستانی آن را شنیده است. آسباد های بادی باستانی که از عهد خوارزمشاهیان تا به امروز نیروی بادهای ۱۲۰ روزه سیستان را عاملی برای آرد کردن غلات مردم محلی کرده است. قبل از ورود اسلام به ایران، دانشمندان و مینکران ایرانی توانسته بودند از نیروی آب وباد برای به حرکت درآوردن سنگ های سنگین آسباد کمک گیرند. اما آسباد های نفتیشان متعلق به دوره ای است که اهالی تصمیم گرفتند به روش نوینی از بادهای موسمی ۱۲۰ روزه چیزی بیشتر از گرد و خاک تصاحب کنند. برای بازدید این آثار همچنان پویا، باید از خواف خارج شده و به سمت قائن وارد جاده شوید حدود ۳۰ کیلومتر رانندگی در جاده مناسب آسفالته پیش رو دارید. در حاشیه جاده به راحتی می توان منظره ای از بناهای قدبرافراشته ای را در دور دست دید. از جاده باید خارج شویم و حدود ده دقیقه رانندگی با دست اندازهای قابل توجه پیش رو خواهید داشت. اگر در زمان وزیدن بادهای موسمی به این آسباد های بیابید، شاهد حرکت سریع پره های آسباد باشید در راه، نیشان وانت های زیادی را می بینید، که گندم نان سفره مردم را برای آرد شدن به آسبادها می برند. شاید برای شما هم جالب باشد که اهالی همچنان از آسبادهایی با قدمت دوران صفویه کار می کشند! و آسبادها همچنان پویا و بابرکت می چرخند. در نزدیکی آسبادها اولین چیزی که توجه آدم را به خودش جلب می کند، تمیزی زیاد محیط و یکدستی کاهگل ساختمان آسبادهاست. البته ناگفته نماند که نزدیکی زیاد این ساختمان ها به خانه های مسکونی نیز از دیگر عجایب آسبادهاست. ساختمان آسباد از گل، خشت و چوب و در دو طبقه ساخته شده است. طبقه همکف قسمت آسباد و انبار کردن غلات است. درهای طبقه اول در جایی ساخته شده است که در

های نوروژی دست آشتی به سوی مسافران دراز کند. اما درست چند روز بعد مدیرعامل هواپیمایی اعلام کرد که دیگر چیزی به عنوان سفر چارتی وجود ندارد. شرکت ها؛ فروشنده بلیت اگر فروش چارتی داشته باشند، متخلف شناخته می شوند.البته وی در ادامه فروش بلیت چارتی را برای مقاصد زیارتی و گردشگری پر مسافر مجاز دانست. خرید چارتی هواپیما با آن که نوعی سفر بی برنامه را به مسافر تحمیل می کنند بازهم یک انتخاب اقتصادی به شمار می روند. اما امروزه با افزایش نرخ بلیت ها از یک سو و همچنین مسدود شدن بلیت های چارتی، گویا مسافران چاره ای جز اندیشیدن به راه های دیگر سفر ندارند.

”

در خواف جدیدا با

ابتکار عمل مسئولین

برخی از مکان های

دیدنی شهر را به

اقامتگاه بوم گردی

تبدیل شده است

که مدرسه غیاثیه

سر آمد آن هاست

”

# دخلوخرج

شنبه ۶ بهمن ۱۳۹۷ - شماره ۴



تصور می کنیم بسیار متفاوت است. بیشترین خاطره ذهنی ما از آسباد شاید بر گردد به داستان دنکیشوت و یا آسباد های هلندی که شکلی دایره مانند و بسیار شبیه چرخ فلک خودمان هستند. اما طرح کلی آسبادهای نشتیفانی مانند یک استوانه پره دار و بسیار بلند است. پره های چوبی آسباد به شکل مستطیل و از عرض به تیرک چوبی وسط متصل است. پره ها از چوب یک تخته درست نشده است بنابراین بسیار سبک هستند و نحوه قرار گیری آن ها در معرض باد به گونه ای است که به راحتی با هر وزشی تکان می خورند و باعث چرخیدن تیرک وسط می شوند. تیرک وسط در واقع قسمت بالایی همان تیرک هایی است که از سقف سالن بیرون آمده و به سنگ آسباد وصل است. پره ها در واقع در اکثر اوقات حرکت می کنند. اما اگر آسبادیان بخواهد می تواند آسباد را با یک روش بسیار ساده و ابتدایی از کار بیندازد. او ابتدا با میله ای که از دورن سوراخ سنگ زیرین آسباد قرار دارد، حرکت سنگ بالایی را کند و حتی برای چند لحظه ای متوقف می کند. سپس با خلاص کردن «چرخ و پر» اتصال تیرک به سنگ را از بین می برد و سنگ از حرکت می ایستد. در زمان هایی که کار آسبادها کسادتر است، اهالی با لباس های سفید و جلیقه مشکی در محیط آن جا جمع می شوند، گاهی با صدای دو تار خود سکوت فضا را به زیباترین شکل ممکن می شکنند. همان طور که گفتم در محیط نزدیک آسباد ها ، زندگی به صورت عادی جریان دارد و متأسفانه یکی از دلایلی که این اثر باستانی پویا همچنان منتظر ثبت جهانی توسط یونسکو است همین مساله عدم رعایت حریم می باشد.

#### ● آرامگاه خواجه غیاث الدین پیر احمد

خواجه غیاث الدین از رجال و سیاستمداران عصر تیموری است .



مزار پیر احمد در ابتدای خیابانی با همین نام در خواف قرار دارد. بنای این مزار به صورت مربعی و با آجر ساخته شده است. قدمت این بنا به دوران قاجاریه می رسد.

#### ● مدرسه غیاثیه خردگرد

این مدرسه تا زمان صفویه محل تحصیل بزرگان و دانشمندان بنام ایرانی و اهل سنت بوده است. متأسفانه با روی کار آمدن حکومت صفویه و بر اثر سیاست های غلط متعصبانه این مدرسه کم کم از رونق افتاد. تعطیلی چند ساله این مدرسه باعث شده است که این بنا نسبت به بناهای هم سن خودش کمتر دستخوش خرابی شود. و سازمان میراث فرهنگی با تدبیر جالبی بتواند فرصت اقتصادی نیز از این پتانسیل در بیاورد. بنابراین این مدرسه با اندکی مرمت و تغییر کاربری تبدیل به یک اقامتگاه بوم گردی شده است. شب مانی در این اقامتگاه چیزی حدود ۳۰۰ هزار تومان هزینه بر می دارد.

#### ● سد سلامی، سدی باستانی و آرام

سد سلامی در ۷ کیلومتری شرق خواف و در نزدیکی افغانستان احداث شده است. این سد یکی از کم نظیرترین سدهای آجری است که از زمان ساسانیان تا به امروز بر روی رودخانه کال شور مسیر آب را سد کرده است. سد توانسته است منطقه ای سرسبز و خوش آب و هوا را در کویر های اطراف خواف پدید بیاورد.

#### ● سایر جاهای دیدنی خواف

کوشک سلامی، آب انبار های قدیمی نشتیفان، مسجد جامع، آرامگاه حافظ ابرو، مسجد و مدرسه زون و... از جمله جاهای دیدنی خواف است که نوشتار حاضر مجالی برای شرح آن ها نمی دهد.

اما متأسفانه خواف با توجه به پتانسیل های خوب گردشگری هنوز نتوانسته است آن چنان که باید و شاید زیرساخت های جذب گردشگر را فراهم آورد. عدم ثبت ملی شدن آثاری چون کوشک سلامی باعث شده حفاظت درستی از آن ها به عمل نیاید. گواه این مدعا دیوار نویسی های بی امان برخی از گردشگران است که تمام زیبایی کوشک را گرفته اند. همین نبود مسئولین باعث شده برای مکان های دیدنی این شهر پرداخت ورودی لازم نباشد.

اگر می خواهید تمام دیدنی های خواف را بازدید کنید باید یک فرصت دو روزه را برای خود اختصاص دهید. بنابراین باید یک شب را در خواف بمانید. شاید دست خواف از نظر داشتن هتل کمی خالی باشد اما جدیداً با ابتکار عمل مسئولین برخی از مکان های دیدنی شهر را به اقامتگاه بوم گردی تبدیل کرده اند. از جمله این مکان ها می توان به اقامتگاه مدرسه غیاثیه، پور یعقوب درست روبه روی آسبادها و اقامتگاه امیر احمد خوافی اشاره کرد. قیمت این اقامتگاه ها که امکان رزرو اینترنتی هم دارد چیزی حدود ۲۰۰ هزار تومان تا ۴۵۰ هزار تومان است.